

кримінальної відповідальність за незаконне збагачення забезпечує прозорість поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, службових осіб, які займають відповідальне або особливо відповідальне становище, та є одним із ефективних засобів протидії корупції.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо конфіскації незаконних активів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і покарання за набуття таких активів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-20#n13>.

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України № 1-п/2019 від 26.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-19#n68>.

5. Висновок «amicus curiae» наданий з ч. 3 ст. 69 Закону України «Про Конституційний Суд України» про конституційне подання (№ 1/12-2017 від 12.12.2017) щодо відповідності Конституції України ст. 368-2 Кримінального кодексу України. URL: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/AMICUS-CURIAE-TSPPR>.

6. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

Булгакова О. Д.,

здобувачка кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРЕДСТАВНИЦТВО В СУДІ БЕЗ ПОВНОВАЖЕНЬ

30 вересня 2016 року набрав чинності Закон України від 2 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Зазначеними змінами в Основному Законі України було закріплено особливе місце прокуратури та адвокатури в системі органів правосуддя та нові засади функціонування інституту представництва особи в суді. Так, відповідно до ст. 131¹ Конституції України в Україні діє прокуратура, яка здійснює підтримання публічного обвинувачення в суді; організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;

представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом. У той же час відповідно до ст. 131² Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура та виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення; законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена.

Розділом XV «Перехідні положення» Конституції України було передбачено поступове запровадження інституту виключного представництва іншої особи адвокатом в судах всіх інстанцій. Так, відповідно до «Перехідних положень» Конституції України представництво відповідно до п.3 ч.1 ст.131¹ та 131² виключно прокурорами або адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції – з 1 січня 2018 року; у судах першої інстанції – з 1 січня 2019 року. Представництво органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах виключно прокурорами або адвокатами здійснюється з 1 січня 2020 року. Таким чином, зазначений Закон повністю вступив у законну силу, чим завершив впровадження у діяльність інституту представництва у судах виключно прокурорами та адвокатами.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» та внесення необхідних змін обґрунтовано потребою в істотному підвищенні якості представництва особи в суді. Крім того, з метою забезпечення кримінально-правової охорони інституту представництва в судах Законом України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» було внесено ряд змін до Кримінального кодексу України, зокрема запроваджено кримінальну відповідальність за представництво в суді без повноважень, яка передбачена ст. 400¹ КК України. Зазначені зміни до КК України були внесені у 03.10.2017 року.

Згідно зі статистичними даними Генеральної прокуратури України, зареєстрованих кримінальних правопорушень передбачених ст. 400¹ КК України становить 13 кримінальних проваджень (із них 10 кримінальних проступків, 3 – злочинів).

Оцінити таке нововведення можна буде із закінченням певного часу, коли ця норма почне реалізовуватися та доведе свою дієвість чи неефективність. Однак вже можна стверджувати, що диспозиція зазначеної статті є недосконалою та не відповідає положенням Закон України від 2 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до

Конституції України (щодо правосуддя)», зокрема: не передбачено відповідальності прокурорів за таке діяння; не визначено особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення та відмежування його від інших кримінальних та адміністративних правопорушень; відсутні уніфіковані поняття у чинному законодавстві України (правнича допомога, правова допомога тощо) та інше. Окрім зазначеного, необхідність ґрунтовного дослідження кримінальної відповідальності за представництво в суді без повноважень підтверджує відсутність в Україні дисертаційних, монографічних та інших наукових праць з даної проблематики, що зумовлює актуальність вибраної тематики дисертаційного дослідження. Воно дозволить виробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення норм закону про кримінальну відповідальність за представництво в суді без повноважень та практики її застосування.

Вище окреслені обставини обумовили вибір теми дисертаційного дослідження. Найважливіші його положення доповідатимуться на міжнародних та міжвузівських наукових та науково-практичних конференціях та знайдуть своє відображення в наукових публікаціях.

Вовк А. Є.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент ***Жук І. В.***

ПИТАННЯ ВІДМЕЖУВАННЯ ЗВІДНИЦТВА ТА СУТЕНЕРСТВА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Згідно з даними Національної поліції України, за період з 2014 по 2018 роки в Україні було виявлено 1618 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 303 Кримінального кодексу (далі – КК) України «Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією», а також 1800 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 302 КК «Створення або утримання місць розпусти і звідництво» [1]. Найбільше дискусійних питань виникає стосовно розмежування вказаних складів кримінальних правопорушень, зокрема, понять сутенерства і звідництва для розпусти. Так, примітка до ст. 303 КК України дає визначення сутенерства, під яким слід розуміти дії особи по забезпеченню заняття проституцією іншою особою. А поняття звідництва для розпусти передбачає вчинення дій посередницького характеру, що виявляються у сприянні добровільним сексуальним стосункам малознайомих чи незнайомих осіб між собою [2, с. 185]. Воно полягає у проведенні пошуку осіб, які згодні вчинювати розпусні дії, знайомстві або